

ERDÉLYI GAZDA

ALTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
Ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetések és hirdetési pénzek,
calamint a reklamatiok.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Hogyan arassunk? Nagy Kálmán.
Észrevételeim „A tulok-bivalyöszvér“ című cikkre. Dr. Szentkirályi Ákos.
Pályázati hirdetmény. Vörös Sándor igazgató.
Vegyesek.
Ásványi féle javított aranka írtó. — A szolnok-dobokavármegyei gazd. egylet. — „Hazánk“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság. — A „Laboratoire Pasteur-Chamberland“. — A triesti általános biztosító társaság.

Piaczi értesítő.

Hogyan arassunk?

Nem czélom direkt felelni. Egyedül arra szoritkozom, hogy a különböző aratási módok költségeit kiszámítom, előnyeiket, hátrányaikat igyekszem felsorolni, hogy ez által ők maguk adjanak feleletet.

Feltétlenül egy aratási módot sem itélek el, csupán csak a napszamosokkal való aratást. Hátrányai annyira ismertek, hogy röviden végezhetünk vele. Munkás kezekkel bőven ellátott vidéken, olcsó napszám mellett is a legdrágább aratási mód. Ha reggeltől estig napszamosai sarkában áll a gazda, félannyit sem végeznek, mint a munkában érdekelt szakmányos vagy részes.

A szakmány munkát kétféleképp fizetik.

Tekintsük előbb a szakmány munkát kalangya egység szerint fizetve. Erdélyrésziünkön a múlt évi statisztikai adatok szerint legdrágábban fizették Hunyad megyében, hol egy 25 kévés kalangyáért 25—30 krt és élelmezést fizettek; legolcsóbban Maros-Torda megyében, hol egy ugyanakkora kalangyáért 10—12 krt fizettek. Átlagban egy 15 kévés kereszt learatását 15 krra tehetjük. Ezen alapon egy kat. hold learatása (40 ker. átlag terméssel) kerül 6 frtba.

Mint szakmány munkát előnyeivel el kell ismernünk, de sok szó fér az egységhez, melynek alapján fizetve lesz. A kik megpróbálták, jól tudják, hogy csak papiroñ ily olcsó aratási mód, mint a fenti számadásunk mutatja. Kéve és kéve között különbség van. Szalmaszálak szerint meghatározni és számbavenni a kévék nagyságát nem lehet. Már pedig így fizetve az arató érdeke minél kisebb kévét kötni. Mig a gazda egyik ara-

tóval veszekszik, esetleg ki is bontatja a kicsire szabott kévét, addig tőle egy pár lépésre 5—6 kicsire szabott kéve lesz kalangyázva. Ez drágítja meg a gyakorlatban.

Sokkal helyesebb és mindkét félre nézve igazságosabb terület-egység szerint fizetni a szakmányost. Ha ritka a gabona, ha dült, mindkét szerződő fél látja, alku tárgyát képezheti s biztos dolgot tudva köthetnek szerződést. Az erdélyi részekben a múlt évben átlag 6 frt 75 krt fizettek kat. holdanként.

A részes aratásnál már nem tudjuk előre, hogy mit fizetünk, csak annyit tudunk, hogy a gabonánk egy részét adjuk az aratóknak. De lássuk előbb, hogy mibe kerül egy kat. hold learatása ily módon fizetve átlag számokban.

Erdélyi átlagban a múlt évben a részesek 12-ödében arattak és élelmezést is kaptak. Ha az élelmezést fejenként 21 krra tesszük* egy kat. hold learatása alatt kapnak a részesek 2 frt 52 kr értékű élelmet. Tudjuk, hogy Magyarország átlag buza termése holdanként 7-64 q. ebből tehát 7 forintos buzaár mellett kapnak az aratók 4 frt 48 kr értéket; a fenti élelmezés árához adva kerül egy hold aratása 8 forintba. A szalmát nem számítottam, mert csépeletlen gabonát adva a szalma értéke körül-belül rá megy a cséplésre. Különbö is általánosan szokás, hogy a részesek a gazdánál csépeletnek, ott hagyva a szalmát cséplési díjban.

Igy átlag számokban is drágább aratási mód, mint a szakmány munka. Olcsóbbá válik a fenti számításnál, ha gyenge termésünk van. Csakhogy akkor az aratónak is van ám magához való esze és esetleg nem 12-ödében, hanem 11-edében vállal munkát.

Legfőbb hibája ezen aratási módnak, hogy nem vagyunk előre tájékozva a fizetés felől. Ki tudja előre megmondani, hogy egy holdon hány keresztje lesz; és ezen keresztnek mennyit eresztene. Jó termés idején mindig túl fizetjük aratóinkat. Azt pedig még sem tartom sem gazdaságosnak sem igazságosnak, hogy aratóinkat, kik

* Az élelmezés költségét a földmívelési ministerium által kiadott statisztikai adatokból úgy számítottam ki, hogy a nyári átlagnapszámából az élelmezéses és élelmezés nélküli napszámok különbségét vettem.

sem a mivelés költségeiben, sem a termelés kockázatában részesek nem voltak, csak azért, mert jó termésünk van, tul fizessük.

Erdélyben pedig ez a legelterjedtebb aratási mód. Kell tehát valami okának és látszólagos előnyének lennie. És van is. Az tudniillik, hogy nem kell készpénzt kiadni a zsebből. Sokan gazdáink közül örvendenek, hogy készpénz kiadás nélkül arattattak, sőt gabonájuk egy részét még cséplés előtt értékesítették. De, ha után-számítanának a legtöbb esetben kisülne, hogy oly csekély árban lett értékesítve az a gabona, hogy a ki nem adott készpénzre uzsora kamatot fizettek.

Tudom, hogy egyes vidékeken kényszerítve van rá a gazda, úgy lévén szokva a munkások, másképp nem kap aratót. Relative nem is itélek el egy aratási módot sem. Csak, hogy akkor öntudatosan tegyük: nem azért arattatunk így, mert a legjobb módszer, hanem mert kényszerítve vagyunk így arattatni.

Mielőtt az aratógépek munkájának költségét, előnyeit, hátrányait összehasonlitanók szóba kell hozzam a sarló-kasza harcrot. Azt hiszem nem tévedek, ha ki merem mondani, hogy erdély nagyobbik felén még sarlóval aratnak. És a sarlóval való aratásnak tüzes pártolói vannak. Fel-emitlik érvül, hogy sarlóval aratva nem pereg el annyi mag, rendesebb, szebb kévét köthetünk és ha gyomos a gabonánk nagyjából a gyomokat kiválogathatjuk. Hogy az első érvet megdöntsük nem kell nagy erőmütani ismeret. Vajjon a kasza sima vágása által, mely rendre és csak egyetlen egyszer ér minden gabona szálat, pereg-e el több mag, vagy pedig az által pereg el több, hogy egy egész maroknyit folyton rázogotunk mig az egészet lefürészeltük? Azt hiszem nincs miért feleljek rá. A kévék léte pedig sokkal rövidebb életre van szabva annál, hogy megérdemelje az esztetikának való hódolást, mikor kasza után is a czélnak megfelelő kévét köthetünk. A harmadik érv egy kicsit meggondolatlan érv, ha mindjárt csak az idővesztegetés forogna is szóban, a gyomok kiválasztásával. (Persze csak nagyjában, mint mondani szokták). De mivel mi a szalmát országszerte nem csak almozásra, hanem, talán nagyobb mértékben, takarmányozásra is

Elsőrendű

műtrágyák.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyi termékek gyár (Kramer J.)

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomas salak, egeresi trágyafősz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágyatermékeit szavatolt tartalom mellett. — Talajelemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál a gyár központi irodája, Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz. a. 10 (25—52) a hová a levelek és rendelések intézendők.

Szuperfoszfát.
Párolt
csontliszt.

használjuk, kár lenne a gyomot kiválogatni, az értékesebb résztől megfosztani.

A két eszköz munkája közötti gyorsaság, akár szakmányban, akár részében arattatunk, kell, hogy érdekeljen. Ha nem is kell félnünk a gabona túlerésétől, a bekövetkező zord időtől, de, mivel az aratok legtöbb helyen a gazda által élelmeztenek, egy pár napi élelmet a sarló megészik. És az anyagi haszon mellett, kell egy kicsit az erkölcsre is gondolni. Nincs kárára a gazdának, ha az a szakmányos rövidebb idő alatt végzi el és így többet keres. A kedvezőbb megélhetés mellett a szorgalmat is fokozza. Maradjon csak a sarló ereklyének és jelvénynek.

Térjünk most át az aratógépek munkájára. Tekintsük első sorban, hogy mibe kerül egy kat hold learatása és kalangyába rakása.

15 munka napnál, mint a mennyire aratási idényünk kiterjed, többet egy évben nem számíthatunk. Tehát a tőkebefektetés, törlesztés és karbantartás kamatait mind e 15 nap munka költsége kell viselje. Ezt előre bocsátva és tudva azt is, hogy egy marok-rakó aratógép ára 380 ft, egy kévekötojé pedig 800 ft; az elsőnek napi munkája az eddigi tapasztalatok szerint 8 hold, az utóbbié 7 hold, számításunkat könnyen megtehetjük.

A marokrakó aratógép napi munkaköltsége:

A befektetett tőke kamata, törlesztés, karbantartás (15%)	3 ft 80 kr.
Fogatos napszám (2 ló)	2 „ 50 „
Olaj, egyéb apró kiadások	— „ 25 „
A gépután dolgozó kézi munkások (5 kévekötojé férfi, 10 marokszedő és 5 kötelékkészítő női napszám)	12 ft 25 kr.
Összesen:	18 ft 80 kr.

Ez összeg 8 holdra vonatkozik, kerül tehát egy kat. hold aratása 2 ft 35 krba. Itt meg kell jegyezni és mindenkinek fel fog tűnni számításomnál felvett napszám olcsósága. Tényleg nem is felel meg a valónak. Alapul a múlt évi statisztikai adatok szerint megállapított erdélyi, átlag nyári napszámot vettem fel: 77 kr férfi és 56 kr női napszámot. Holott az aratási napszám jóval drágább. De ez nem okoz számításunknál nehézséget, mert könnyen helyettesíthető az illető számadat helyére bármely napszám, mivel az úgy is a viszonyok szerint változik.

A kévekötojé aratógép napi munka ára:

A tőkebefektetés kamatai törlesztés, karbantartás (15%)	8 ft — kr.
Fogatos napszám (4 ló)	5 „ — „
Zsineg, gépolaj, egyéb aprobe kiadás	2 „ 20 „
Napszám (2 férfi, 4 női)	3 „ 78 „
Összesen:	18 ft 98 kr.

E napi költséget 7-tel a napi munkaképeséssel osztva, kerül egy kat. hold aratása 2 ft 71 krba. Ide is egy megjegyzést kell csatolnunk. A gépész munkája nincs beleszámítva, már pedig ez utóbbi aratógép mellé gépészre van szükségünk.

De mindemellett az aratógépek munkája a legolcsóbb, Munkájuk emellett egyenletes, tiszta, magelszórásról pedig szó sincs. Nem kell a sertésnyáját a tarlóra hajtani, hogy az elpergett magot értékesítse.

„Nem hiszem,“ — vethetné bár ki ellen, — „mert akkor inkább terjednének az aratógépek, kell valami oknak lenni, mi utjukat állja.“

Van ok. Már magában az is elég ok, hogy nagyon sok gazdának munkában látni arató gé-

pet nem volt alkalma, nem ismeri. De a fő ok az ára. Egy 20–25 ftos permetező könnyen vesz meg akármelyik gazda. De már 380 illetve 800 ftos gép megvételét egy kicsit inkább megdondolja. Sokan meg úgy gondolkoznak: hogyan adjanak ki annyi pénzt egy olyan gépért, mely egy évben egy pár napig dolgozik és azután önmagát emészte hever.

Tagadhatlanul van benne logika. Kell évenként egy minimalis nagyságu gabonával bevetet terület, mely nagyságon alul az aratógép már nem fizetődik ki. Világosabban szólva: legalább 10–12 nap kell dolgozzék évenként az aratógép, hogy haszonnal járjon. Mert, ha a nagy, befektetési tőke kamatai, a törlesztés 3–4 napi munka terhére irandók ugyan drága aratás lesz. Kinek nagyobb learatandó területe van, ha a munkások drágák vagy pedig éppen szűk munkás viszonyok között van, annak kifizetődik az aratógép, sőt még áldás. De a kinek évenként aratandó kalászosai alig terjednek 40–50 holdra, ez nem gondolhat aratógépre ez időszert.

Azért mondom: ez időszert, mert közeljövőben remélem az aratógépek arának csökkenését. Ha ezen találmány történeti fejlődését figyelemmel kísérjük, teljes analógiát találunk a legtöbb gazdasági gép fejlődésével. Szülő anyja a munkáskéz hiánya volt. S célja eleinte csak az volt, hogy a munkás kezét pótolja, künn ne vesszen gabonánk a szántóföldön. Igyekeztek rendre munkáját minél tökéletesebb és gyorsabbá tenni. És ha elértük azt, hogy az aratógép jó és gyorsmunkát végez, nem marad most már más javítani való, mint a szerkezet egyszerűsítése az előállítás olcsóvá tétele által magát a gépet is olcsóvá tenni. Akkor terjedésének utjából minden akadály el lesz hártva. Oly rohamosan fog tért hódítani, mint a cséplő gépek tették

Nagy Kálmán.

Észrevételeim „A tulok-bivalyöszvér“ című cikkre.

Az „Erdélyi Gazda“ f. évi 24-ik száma egész terjedelmében átvette a „Mezőgazdasági Szemle“ f. évi VI-ik füzetéből azt a cikket, melyet „A tulok-bivalyöszvér kérdése“ címmel Békessy László irt, feleletül arra a cikkre, melyet „Az ugynevezett bivalykorcsok kérdéséről“ címmel ugyancsak a „Mezőgazdasági Szemle“ hasábjain én tettem közzé.

Az „Erdélyi Gazda“ olvasói tehát most már tudják mi a véleménye Békessynek a bivalykorcsokról — bivalyöszvérekről — azt azonban, hogy én mit irtam erről a kérdéstről nem tudják, mert Békessy a körmönfont ügyvédek módjára, gondosan kerülte „védbeszédében“ a „vád“ ama részeit, melyek „védenzére“ nem kedvezők. Az „Erdélyi Gazda“ szerkesztője azt tette azzal, hogy az én cikkem ösmertetése nélkül közölte — átvette — Békessy cikkét, mintha valamely ügyben a „vád“ ösmertetése nélkül közölte volna a „védbeszédet.“ Ez az eljárás teljesen „szokás ellenes“ főképp szakkérdésekben; hiszem tudjuk, hogy az előkelő lapok csak „szükségből“ közölnek közvetlen hozzájuk beküldött „feleletet“ is, olyan „kérdésre“, melyet nem ők közöltek.

Régóta vagyok munkatársa az „Erdélyi Gazdának“, ezért annyira respektalom olvasóit, hogy kötelességemnek tartom a Békessy-féle cikk historiáját elmondani.

* * *

Az „Erdélyi Gazda“ 1876 évi 21. számában „Bivaltartó gazdáink érdekében“ Sz. Á aláírással egy cikk jelent meg, melyben kísérletekre hivatkozva állítatik, hogy bivalykorcsok, bivalyöszvérek léteznek. Ezután a „Földmívelési Ér-

dekeink“ 1879. évi 41. számában jelent meg egy közlemény, melynek az a lényege, hogy: Békessy László debreczeni gazg. tanintézeti tándr kétségbe vonhatlanul bebizonyította, hogy bivalykorcsok bivalyöszvérek csakugyan léteznek és egy ilyen le is fotografáltatott. A „Köztelek“ 1892. évi 102. számában Monostori Károly állatorvosi akadémiai tanár szintén azt írja, hogy „most már nem pusztá feltevésről, hanem tényről beszélünk, mikor a bivalyöszvért, mint létezőt említjük.“ Az „Erdélyi Gazda“ 1892. évi 51. számában pedig Ásványi Lajos kolozsmonostori gazd. tanintézeti intéző állítja határozottan, hogy bivalykorcsok, bivalyöszvérek léteznek. Monostori is, Ásványi is azokra az állatokra hivatkozva dönti el a kérdést, melyek a tavalyi kolozsvári állatkiállítás alkalmával bivalykorcsok gyanánt szerepeltek, lefotografáltattak és a budapesti állatkertbe küldettek fel.

Az „Erdélyi Gazdában“ Ásványi tollából fotográfiákkal megjelent cikkre a „Gazdasági Lapok“ 1893. évi 4. számában „Kételek a bivalykorcsok iránt“ czim alatt a következő közlemény jelent meg:

„Nagy Elek ur, novolyi földbirtokos Erdélyből a bivalykorcsok tárgyában hozott közleményünk kapcsán a következőket írja lapunknak — így szól az illető közlemény —: 1887-ben négy bika- és egy üszörborjum született. Mikor a világra jöttek, szörözet volt rajtuk, de mihelyt a szőr megszáradt, le is ment róluk, s csak annyi maradt rajtuk, mint a menyői a kolozsvári kiállításán bemutatott bivalykorcsokén. A borjuk bőre születéskor rízsaszínű volt, később megbarnult és finom volt, mint a szarvasbőr; a napra bocsátani nem lehetett, mert akkor bőrük felrepedezett. Mind az öt borjut mézárósnak adtam el. Hogy ezen borjuk bivaly bikától származhattak volna, ki van zárva, mert bivalybika teheneim közt nem volt; de nem volt bivalybika az egész községünkben sem, s teheneim folytatászt rendszeren jegyezni szoktam. Volt azonban egy 3 éves bikám, a mely testvére volt a teheneimnek. s én arra vetek, hogy a közeli vérokonság idézte elő a szörtelenséget; s ezt azzal is beigazolvam látom, hogy ugyanezen bika után a szolnok-dobokamegyei Bodzás községben, a hova később eladtam, egyetlenegy csurdé (meztelen) borju sem lett, s mióta bikát változtattam nálam sincs. Ugyanazon eset, a mi nálam előfordult, ismétlődött M.-Dombon Ajtai Péter urnál, pedig ott sem volt bivalybika, de a bika a tehénrel testvér volt. E megfigyelésre támaszkodva, nézetem szerint a vér közeli rokonsága előidézhethet szörtelenséget, a mikor is a borju egészen úgy néz ki, mint a bivalykorcs, s így elég okom van kijelenteni azt, hogy az általam a kolozsvári kiállításán látott borjuk nem bivalykorcsok, s mint-hogy Ásványi ur harmadik kézből vette azokat, ő sem lehet biztos arról, hogy nem tévesen informáltatott-e? Meggyőződésem az, hogy a bivalykorcs képtelenség, hanem az elmondott tünetek vezették ferde következtetésre azokat, a kik a természetellenes elváltozást csakis úgy tudták maguknak magyarázni, hogy a bivaly némi beavatkozására rótták fel azt.“

Az „Erdélyi Gazda“ nem vetette át ezt a rövid közleményt a Gazdasági Lapokból pedig erdélyi gazdák tapasztalatát ösmerteti és ezért kiválóan érdekeli az erdélyi gazdákat, nem is szólva arról, hogy direkt arra a cikkre vonatkozik, mely az „Erdélyi Gazdában“ látott napvilágot.

Ezekre a cikkekre és tapasztalataimra, valamint kutatásaim eredményére való hivatkozással irtam meg a „Mezőgazdasági Szemle“ben „Az ugynevezett bivalykorcsok kérdéséről“ című cikket, melyben a bivalykorcsok kérdése általán és az Sz. Á. Békessy — Monostori — Ásványi-féle állatok különösen tárgyalatnak. Az előbbire vonatkozva azt mondom, hogy a bivalykorcsok a tulok-bivalyöszvér kérdését csak kétséget kizáró kísérletek alapján lehet végleg eldönteni, ilyen kísérletekről pedig nincs tudomásom. A másodikra vonatkozóan pedig főleg Nagy Elek fennebb idézett állítására és Tóth Albert alább közlendő, teljesen hasonló tartalmu levelére hivatkozva a

következőket irtam cikkem végén, röviden összegezve az egész cikk tartalmát s mintegy megfelelve a felvetett kérdésre: „Békessy-Monostori-Ásványi nem informáltak magukat mindarról, a mit mos felhoztam, nem vették tekintetbe mindazt, a mit a kutatóknak okvetlenül tekintetbe kell venni. A látszat után ítéltek. Tóth Albert és Nagy Elek közlései után egész biztos, hogy az általuk bivaly korcsoknak tartott állatokhoz teljesen hasonló állanak elő, a bivalyvernek minden hozzájárulása nélkül.

Nem lévén még bebizonyítva, hogy a Bos b. a Bos t.-sal eredményteljes párosodik, ennek a két fajnak kereszteződését ezideig nem tartom bebizonyítottnak. A Békessy-Monostori-Ásványi-féle állatokat nem ismerhetem el bivalykorcsoknak, hanem egyelőre a megengedhető határon túl üzött rokonytanyúsítás káros közetkezményei példáinak tartom azokat, olyan példáknak, amilyenek — tudomásom szerint — eddig még nem lettek a szakirodalomban ismertette. A kiket az az ugynevezett „bivalykorcsok“ kérdése érdekelt, tisztelettel kérem: folytassák kutatásaikat az általam jelezett irányban és hozzák nyilvánosságra észleleteiket.

(Folyt. köv.)

Dr. Szentkirdlyi Ákos.

Pályázati hirdetés.

A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága a tanintézet konviktusában az 1893¹/₄ tanévben betöltendő tizenegy állami alapítványi ösztöndíjas (ingyenes) helyre és öt fizetéses helyre ezennel pályázatot hirdet.

Ezen helyek a tanintézetbe belépendő 1-5 éves hallgatóknak vannak első sorban fentartva.

Ezen helyek elnyeréséért való folyamodványok következőleg szerelendők fel:

Az állami alapítványi ösztöndíjas helyeket illetőleg:

Ezen helyeket az alapítvány értelmében kizárólag csak az erdélyi megyékben (a tulajdonképeni erdélyi megyékben s a volt „kapcsolt részekben“ azaz a volt Kraszna-, Közép-Szolnok- és Zarándmegyékben és Kővárvidéken) született, iskolai tanulmányaikat sikerrel végzett, vagyon-talan ifjak nyerhetik el. Az ösztöndíj áll: teljes élelmi ellátásból, az intézetben lakás, fűtés és világításból, a folyamodó által hozandó ág- és törülköző neműek mosatásából, esetleg ingyenes gyógykezelésből.

Az ezen helyekért való bélyegmentes folyamodványokhoz melléklendő:

1. Iskolai bizonyítvány legalább 6 gimnasiunmi, reáliskolai, vagy polgári iskolai osztályról, vagy a kereskedelmi iskola (akadémia) bizonyítványa. A kik több osztályt végeztek, vagy érettségi vizsgát tettek, előnyben részesülnek.

2. Keresztelő levél a születési hely s betöltött 16 éves kor igazolására.

3. Szegénységi bizonyítvány.

4. Orvosi bizonyítvány az egészséges, ép testalkat és a himlő elleni védőttség igazolására.

5. Szülői vagy gyámi nyilatkozat, hogy a folyamodó részére a szükséges kerti kéziszközöket (4 frt érték) beszerezik s 5 frt biztosítékot, 10 frt félévi tandíjat és 2 frt olvasótermi díjat érette leteszik, s hogy a folyamodó egyéb szükségleteiről (taneszközök, ruházatról) kellőleg gondoskodnak.

A fizetéses helyeket illetőleg:

A fizetéses helyekben már az erdélyi részekben kívül született tanulók is részesülhetnek; e helyek ugyanolyan élvezményekkel járnak, mint az állami alapítványi ösztöndíjas helyek, csak hogy az ezen helyekre fölvettek az ellátás fejében havi 20 frtot fizetni tartoznak.

Az ezen helyekért való bélyegköteles folyamodványokhoz melléklendő:

1. Iskolai bizonyítvány (mint fennebb).

2. Orvosi bizonyítvány „ „

3. Szülői vagy gyámi nyilatkozat, hogy a folyamodó részére a szükséges kerti kézi eszköz

zöket beszerezik, az 5 frt biztosítékot, a 20 frt havi élelmezési díjat és a félévi 10 frt tandíjat és a 2 frt olvasó termi díjat érette pontosan fizetik s egyéb szükségleteit is fedezik.

A folyamodványokat f. év. július hó 15-éig a m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságához Kolozs-Monostoron, posta ugyanott, kell benyújtani.

A tanintézetre künlakó hallgatók is fölvétnének s számukra a beiratkozási határidő folyó év október 1—8-ig tart.

Az intézeti „Szabályzatokat“ kívánatra megküldi az igazgatóság.

Kolozs-Monostor, 1893. május hó 31-én.

Vörös Sándor,

igazgató.

Vegyes közlemények.

— Az Ásványi-féle javított aranka irtó eszközökből néhány darab kísérletre még mindig rendelkezésére áll olvasóinknak lapunk szerkesztőségénél.

— A szolnok dobokavármegyei gazd. egyesület a napokban számolt be nyolcz évi működéséről (1885—1893). Élő tanubizonyosságát adva, hogy egy megyei gazdasági egyesület az ő működés körében, aránylag kis eszközökkel, mily üdvös eredményeket képes felmutatni. Az állattenyésztés, növénytermelés minden ágában ott látjuk működni. A lótenyésztés emelése Retteggen egy csikó legelőt hozott létre, melynek 300 holdnyi területe már is szüknek bizonyult. Az idén már tetemesen bővíteni kell. De a közgazdasági egyéb ügyekben is igyekszik minden tőle telhetőt elkövetni. A cselédugy javítása, szakértelem terjesztése, gazdasági hitelügy, biztosítás, mind fel volt véve programjába. És, hogy ez nem csak program maradt megőződhetünk a beszámolóból. Oly egyesület pártolni, mely fáradságot nem ismerve halad előharczósoként egy megyében munkálva egy mozaik kő kidolgozásán, mely mozaik kővek összefoglalásából létesülend a mindenikünk által ohajtott mozaik: Magyarország virágzó mező gazdasága, ismétlem, ily egyesület pártolni nemcsak, hogy megérdemli, de kötelesség.

— „Hazánk“ iróadalmi és nyomdai részvénytársaság czimmal alakulandó új vállalat alapítói tartották f. hó 5-én Budapesten az országos magyar gazdasági egyesületben értekezletüket. Az új vállalat 600,000 korona alapítókével indul meg, melynek felét az alapítók jegyezték, 300,000 koronára pedig 400 koronás részvények bocsájtatnak ki. Az új vállalat egy nagy nyomdát és egy minden párton kívül álló politikai napi lapot létesít. Az új napilap, mely összes létező lapjaink között a legnagyobb alapítókével indul meg: főczélja a magyar gazdasági és technikai érdekek érvényre jutására hatni közre, s kiváló figyelembe fogja a magyar földbirtok és földmivelő nép érdekeit részesíteni. A vállalatot létesítő mozgalom vezetői: az országos magyar gazdasági egyesület, az országos erdészeti, a mérnök és építész egyesület tagjai közül kerültek ki. A vállalat igazgatóságába az első 3 évre kinevezettek: Baross Károly, Bedő Albert, dr. Bernáth István, Bujanovits Sándor, Cserháti Sándor, Fábrián János, Forster Géza, Förster Lajos, Hollán Ernő, Kiss István, Kvassay Jenő, K. Liphay Sándor, Losonczy Mihály, Máday Lidor, Ney Béla. Az új napilap 1894-ik év január hóban indul meg s köréje, mint teljesen független lap köré már most is a magyar journalisztika legjelesebb tagjai csoportosulnak — Részvények a „Köztelek“ szerkesztőségénél jegyezhetők.

— A „Laboratoire Pasteur-Chamberland“ Budapesten folyó év május havában összesen 265,621 és pedig: 139,223 malacz; 105,689 juh, 19,451 szarvasmarha és 1258 ló részére szolgáltatott ki oltóanyagot. Ez megfelelő összesen 572,660 oltóanyag adagnak. f. évi január hó 1-től május hó végéig 1.404,642 adaggal összesen 645,814 különféle állatot oltottak be. Ezen számok fényesen igazolják a védőttség elterjedését.

— A triesti általános biztosító társaság (Assicurazione Generali) f. é. május hó 6-án tartott 61-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1892. évi mérlegek. A zárszámadási jelentéséből látjuk, hogy a társaság életbiztosítási díjtartaléka 2.817.742 frt 02 krral szaporított, minél fogva 1892. évi december hó 31-én 34.062.383 frt 61 krra emelkedett, míg kár- és nyeresémi részesülési tartalékok czímén 910.197 frt 70 kr. vezettetett új számlára elő. Az 1892 évben 20.469.779 frt 90 kr. erejéig köttettek új életbiztosítások, melyek által az 1892. december hó 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 141.876.438 frt 70 krra emelkedtek; az életbiztosítási ágban az év folyamán bevett díjak 5.792.410 frt 13 krt tettek. A tüz- és szállítmány-biztosítási ágakban a díj- és illeték bevétel 9.139.397 frt 44 kr. volt, miből 2.371.382 frt 28 kr mint díjtartalék és 771.233 frt 35 kr. mint kártartalék lett minden tehertől menten a jövő évre átvitellezve, holott az 1892. decz. hó 31-én érvényben volt biztosításokért a jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 25.791.131 frt 60 krra emelkedett. Károkkért az 1892-ik évben 8.851.456 frt 69 krt fizetett ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kártérítéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 253.099.377 frt 58 krnyi igen is tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 47.689.262 frt 01 kr. esik, melyet a társaság 150.805 káresetben fizetett ki. Az értékpapírok árfolyam ingadozása fedezetére alakított tartalék 1892. decz. 31-én 1.802.792 frt 95 krra emelkedett a mellett, hogy a sorsolás alá eső és a névértékükön beváltható értékpapírok csakis névértékükön vétettek fel a mérlegbe, míg a nyereség tartalék alapszabályszerű mérvében, a részvénytőke fele összegében vagyis 2.625.000 frtban, az ingatlan tartalék 1.289.480 frt 92 krnyi összegben s végre a kétes követelések tartaléka 80.000 frt fentartott. Ezen nyeresémi-tartalékok emnélfogva összesen 5.797.273 frt 87 krt tesznek ki. A társaság biztosíték alapjai az ideai átutalások folytán 46.528.568 frt 62 krról 49.162.470 frt 81 krra emelkedtek és elsőrendű értékekben vannak elhelyezve, melyekből több mint 14 millió magyar értékekre esik. Az elért 793.840 frt 71 krnyi tiszta nyeresémből a társaság osztaléknak részvényenként 120 frtot aranyban vagyis 300 frankot fizet. A közgyűlés egyhangulag és lelkesedéssel határozta el, hogy Jókai Mórt, ki az igazgatósági tanácsnak több év óta tagja 50 éves írói jubileuma alkalmából üdvözli, neki szerencsét kíván és egyúttal a társaság büszkeségének ad kifejezést, hogy igazgatósági tagjai sorában e legünnepeltebb magyar író üdvözölheti.

Piaczi értesítő.

Kolozsvári országos vásár, június 10, 11, 12 és 13-án folyt le, meglehetősen kínálat, de gyöngé kereslet mellett. Kivált az állatvásár volt lanya. Az a hir járván szájról-szájra, hogy a kereskedelmi szerződés Romániával meg lesz kötve valóságos panik fogta el a vevőket. Az eladók kivált szarvasmarhák legnagyobb részét eladhatlanul vissza kellett hajtsák. Erre nézve bő felvilágosítással szolgálnak az alábbi statisztikai adatok.

Az állatvásárra felhajtott mintegy 3000—4000 drb szarvasmarha, 1000—1500 drb. ló, 3—4 száz sertés, 200—250 drb. bárány. És e-adatott 059 drb. szarvasmarha, 346 drb. ló, 141 drb. sertés, 50 drb. bárány. Uradalmi és gyári bevásárlók hiányoztak; néhány kisebb vevő uralta a piacot. Jó állatokat alig lehetett találni, mert az esős idő alatt a legelői állatok gyengültek. Az árak közepesek; első rendű ígás ökör párja 380—480 frt, másodrendű 250—380 frt; egy-két éves tulok darabja 35—60 frt, mustraökördarabja 100—120 frt, tenyésztehén 80—130 frt, levágásra való 60—90 frt, egy-két éves üsző 30—50 frt; bivaly ökör 100—125 frt, bivaly tehén 60—80 frt. — Lovak: remonda ló darabja 160—180 frt; ígás könnyű 120—180 frt; nehezebb 150—220 frt; kocsiló 300—400 frt; paraszt ló 50—120 frt. — Sertések: 1—2 éves süldők darabja 14—22 frt. Kővérnek 40 kr. kilója, 25 kiló leszámítással. Bárány párja 4—5 frt.

A gyapju vásár iránt sem volt nagy az érdeklődés. A régi hirneves kolozsvári Antal napi gyapju vásár csak nevét tartotta meg. Alig 100 métermázsányi gyapju került eladásra, és pedig csaknem kivétel nélkül mind raczka gyapju. Folyó ára a gyapjunak 45 forintra tehető, bundánként 50—70 kron kelt el. Nagyobb vevő csupán a sz-ujvári fegyintőzet igazgatósága volt.

Budapesti áru és értéktőzsde. Gyenes és Balog gabona bizonmányi cég jelentése az „Erdélyi Gazda“ részére 1893. június 16.

Gabonaüzlet. Az időjárás a lefolyt héten hazánkban esős zivataros és csak kis időközökben volt derült. A felszaporított vizek sok kárt okoztak és gazdáink is kezdnek panaszkodni, hogy sok az eső és hogy az eddig is sokat szenvedett vetések a rozsdától, üszöktől és

sok nedvességtől még tovább is gyengulni fognak. Naponként történnek nagyobb lecsapodások, pedig most már kívánatos volna szép napsütéses idő. Beérkezett jelentések szerint elvéve jó közép, tulnyomó helyen azonban csak gyenge közüptermést remélhetnek, még akkor is, ha ezáltal az időjárás kedvezőbb lesz. Az aratás mindenesetre megkészt, a mi kivételünkre éppen nem előnyös. — Ez allván búzára, tengeri gyönyörűen fejlődik és ha az időjárás jó lesz, abban kitünő termést remélhetünk Rozs általában gyenge közép.

A gabonaüzletben a lefolyt héten ismét jelentéktelen üzlet fejlődött ki, a mi ép úgy a gyenge hozatalokra és kínálatra, mint malmaiuk tartozkodó álláspontjára vezetőnek vissza. Ez főleg annak tulajdonítandó, hogy az üzletnek nincs határozott iránya, miután az ideai termést illetőleg az állapotok teljesen bizonytalanok és a külföld is határozatlan, naponta más irányt mutat.

A külföld a hét elején lanyha irányzatot folytatott, a hét végén azonban 1—2 napon át szilárdabb irányzatot folytatott.

Amerikában rövid időre szilárd irányzat mutatkozott, szintugy Németországban is, a miig Franciaországban a szárazságra elég panaszokat hallunk, de azért az árak és az irányzat meglehetősen változatlan. — A hét végén jelent meg a Lajtán tuli tartományok hivatalos jelentése, mely búzában közép, rozsban gyenge közüptermést prognosztizál. — Buzában a forgalom körül-belül 70—80,000 mmra tehető, a hét lefolyása alatt mintegy 5—10 krnyi árvesztéséggel.

Rozs. Lanyha irányzat mellett néhány 1000 mm. kelt el. 6—7—7 frt között. Őszi rozs szintén lanyha 7 frt 25-ről 7.10-ig csökkent és zául 7.10—15.

Árpa. Takarmány árpa lanyha irányzat mellett kevés forgalommal, minőség szerint 5.70—6.10 között kötött jobb minőségű üzletkeken.

Tengeri. A jelenleg folyó határidővel párhuzamosan halad, elsőrangú minőségű néhány krral többet ér el. Zab. Korlátolt forgalom mellett néhány 1000 mm. kelt el, 6.60—7.60 között.

Határidő üzlet. A lefolyt héten a forgalom jóval kisebb volt, mint az ezelőtti hetekben, miután a spekuláció nem számolhatóan semmiféle biztos körülményekkel nem érzi magát indítatva nagyobb üzletek kötésére. Az árhullámzások sem voltak jelentékenyek és részben a külföld, részben az időjárás befolyása alatt állottak. — Borult időben szilárd, derült időben lanyhult árakat látnunk. — Az irányzat általában lanyha, minthogy a tőzsde a vetések állását kedvezően itéli meg.

Értéktőzsde. Jelentéktelen üzlet mellett kisebb változásokkal elég jól tartott árakat látnunk nagyobb vételkedvnek csak a hazai papírjaink örvendtek, a melyek iránt a bizalom növekedett, különösen Rimamurázi részvényre ált ez, a mely papírnak még szép emelkedést jósolnak.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása az Erdélyi Gazda részére.)

Muharmagnak folytonos kelendőségét látnuk úgy a befogyasztás, valamint a kivétel részére is, mindamellett kissé hanyatlott az ára, minthogy a spekulációra összevásárolt tömegek tulajdonosai a főt jelzett kelendőségét kihasználni akarván, készleteiket most piacra bocsátják. Takarmányozási célokra még vethető egyéb termények magvai közül köles volt a keresletnek tárgya de első sorban is főleg tarlórépamagra irányul a figyelem és ebből nagy mennyiségek vásároltattak. Külföldön a tarlórépamag különben már annyira szűkös van, hogy az ide előzőleg eladott tételek visszavásárlása iránt érdeklődés észlelhető. Egy kocsiakománya két éves luczerna 42 frtjával kelt el. Egyébb magvakra nézve nem volt forgalom.

Jegyzeteink 100 kiló nyersáruért értetődve a következők voltak:

Vörös lóhere névleg 60—65 frt.
Luczerna névleg 40—45 frt.
Muharmag 7³/₄—8¹/₂ frt.
Köles 6¹/₂—8 frt.

Kolozsvár, 1893. június 15-én. Tiszta buza 6 frt 60 kr 7 frt 60 kr. Rozs 5 frt 60 kr 5 frt 80 kr. Törökbuza 4 frt 50 kr 4 frt 60 kr. Zab 5 frt 80 kr 6 frt — kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr Méter-mázsánként. Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Fagygyertya öntött 44 kr. Marhahus 56 kr. Konyhaliszt 6 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr Paszuly 8 kr. (kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hecloliter.) Savanyu káposzta 10 kr. Savanyu répa 12 kr. (Kl.) Kőso 9 kr. Disznózsír 68 kr. Bors 1 frt 50 kr. Hagyma 12 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Állatvásárok.

Debreczen 1893. június 12—13-án tartott heti vásári jelentés az „Erdélyi Gazda” részére.

Sertés felhajtattott 3600 drb. Eladatott 1506 drb. Árak: 1¹/₂—1 évesig sovány párja 15—25 frt. Egyévesestől 1¹/₂ évesig párja 25—35 frt. 1¹/₂ évesestől 2 évesig párja 35—45 frt. Öreg sovány 45—60 frt. Kövér kilója 40—44 kr.

Június 6-iki ló és marhavásár. Ló felhajtattott 240 drb.; eladatott 82 drb. Szarvasmarha felhajtattott 430 drb.; eladatott 326 drb. Árak a megelőző hetiek!

Sertésvásári-jelentés az „Erdélyi Gazda” részére Budapest-Kőbánya, 1893. június 16-án. Megfelelő kész áru hiánya miatt lanyha volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380. klg. nehéz 47¹/₂—48¹/₂ kr. 280—300 klg. nehéz 47¹/₂—48¹/₂ kr. Öreg 300 klg. tuli 46—46¹/₂ kr. vidéki sertés 45—47 kr. Szerb 45—47¹/₂ kr román — kr. tiszta klgk. páronként 45 klg. életsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Éleségárak: Tengeri új frt 5.30 árpa frt 6.50 Kőbányán átvéve.

Erdélyi piaci árak.

(Árak krajczárookban)

A piaci czikkek	Mérték	Gy. Felhívár	Kézdi-Vásárhely	Máros-Vásárhely	Mégyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza	mm	740	—	746	575	775	782	845
Elegy buza	mm	680	—	618	500	675	722	658
Rozs	mm	595	—	520	400	600	528	510
Árpa	mm	—	—	—	—	—	—	—
Zab	mm	720	—	594	500	575	587	590
Törökbuza	mm	525	—	538	400	400	528	439
Széna	mm	400	—	430	300	450	200	420
Alomszalma	mm	200	—	210	100	280	130	200
Túzifa	km.	—	—	300	300	250	350	380
Marhahus	kg.	52	—	52	52	48	62	56
Junis		10	—	15	15	15	16	15

A piaci czikkek	Mérték	Seps-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Udvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	720	700	700	800	800	—	—
Elegy buza	mm	650	600	600	650	617	—	—
Rozs	mm	510	520	530	600	540	—	—
Árpa	mm	400	400	460	500	—	—	—
Zab	mm	410	450	580	500	550	—	—
Törökbuza	mm	430	460	520	550	650	—	—
Széna	mm	450	300	400	200	600	—	—
Alomszalma	mm	200	180	140	90	300	—	—
Túzifa	km.	200	240	220	200	240	—	—
Marhahus	kg.	46	48	44	52	48	—	—
Junis		12	12	15	10	13	—	—

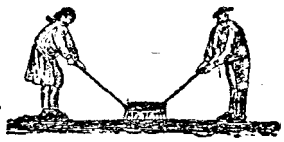
Felelős szerkesztő és kiadó:
Szenterzsébeti Szakáts Péter.

HIRDETÉSEK.

Javított szerkezettű szab. Ásványi-féle A RANKA-IRTÓ ESZKÖZ. Kapható

Budapesten

Lipót-kört 30. Detrich Gyula gépgyárosnál.

Kolozsvárt

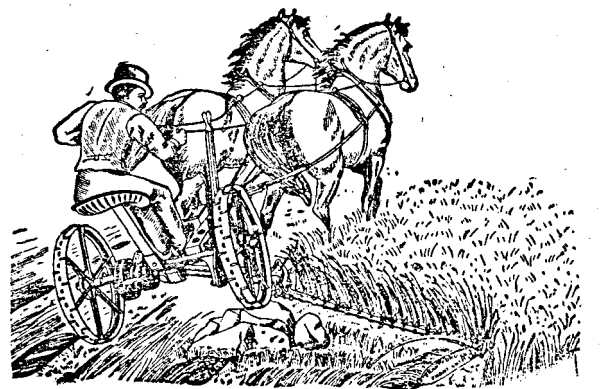
Kiss Ernő vaskereskedőnél.

(5—x)

KOTZÓ PÁL

gépészmérnök Budapest, Üllői-ut 18. sz. alatt.

Ajánl 2¹/₂, 3, 3¹/₂ és 4 lóerejű

SZÖGES CSÉPLŐKÉSZLETEKET, továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gőzcséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostálkkal, árpahéjazóval és választóhengerral.

Fa- és szénfűtésű és eredeti szalmafüto

gőzmozgonyokat.

Továbbá R. GARRETT & SONS felülmulthatlan 40% tüzelőanyag megtakarító.

Compound gőzmozgonyokat,

legjobbnak elismert brandttfordi önműködő amerikai kéveköto aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált rúddal. Sorvető és szórvavető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket. Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

36 (8—8)

Keresztetik egy I-ső minőségű

LEGELO,

melyen 30 40 drb. I-ső rendű tenyész-állat őszig jó conditióban legélhessen.

A legelő-terület állhat 2—3 táblából is, lehet szénafü, utolsó évi lóherés vagy luczernás, csak ivóvíz legyen közelében.

Ajánlatok legelő ismertetés s feltételekkel alólírotthoz kéretnek.

Szt.-Demeter, u. p. Nagy-Kend.

105. (1—2)

Sperker Ferencz.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvény-társaság BUDAPESTEN.

Ajánlanak kéregöntetű kerekeket és keresztvezéseket, hengerekéket kéregöntetű hengerekkel,

vasuti kocsikat, fordító korongokat, turbinákat, közlőképeket és zúzógépeket.

Villanyvilágításhoz való berendezéseket s erőátvitelt 104 (15—17) nagyobb távolságokra is.

Zsilipeket és átereszeket, vasuti fölszereléseket, malom- és gyárberendezéseket, különféle gép- és építési munkákat.

Aczelöntés. Gázmotorokat álló vagy fekvő egy vagy két hengerű.

ASSICURAZIONI GENERALI 1892. ÉVI MÉRLEGE.

BEVÉTEL

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez (1892)

KIADÁS

Main financial statement table with columns for 'A tétel neve', 'Üzlet', 'Vagyon', 'Összes', and 'A tétel neve' for 'KIADÁS'. It lists various insurance and financial items with their respective values in Hungarian Forint (frt) and Krona (kr).

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Élethiztosítási osztály. (1892.)

Sub-section of the financial statement for the 'Élethiztosítási osztály' (Life Insurance Department), following the same structure as the main table.

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1892. december 31-én.

TEHER

Balance sheet table showing 'VAGYON' (Assets) and 'TEHER' (Liabilities) with columns for 'Folyó szám', 'A tétel neve', 'A', 'B', and 'ÖSSZESEN'.

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali Központi Igazgatósága Triestben: Besso M., Dr. Camillo Bozza, Br. Bruck Ottó, Dr. Calabi R., Br. Morpurgo József, Segré V. Vezértilkár: Besso József. Magyarországi vezérlőnyökség, Budapestben, Dorottya-utca 10. sz., az Antézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főgynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adhatnak élet-, tűz-, szállítmány- és üvegbiztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég- és viszonzbiztosító részv. társaság és baleset elleni biztosítások az Első o. ált. balesetelleni biztosító társaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadhatnak el.

A kolozsvári főgynökség Eöör Sándor.

Az általánosan elismert és használatban
legjobbnek bizonyult

Önműködő

Peronospora permetezők,

kaphatók

az ERDELYI PINCZE EGYLETNÉL

KOLOZSVÁRTT.

50 (2-x)

Kerestetik azonnali szolgálatba lépésre egy **kertész,**
ki a konyhakertészetet, rózsák téli oltását és kezelését
továbbá a műméhészetet is némileg bár érti.

Évi fizetése 100 frt és teljes ellátás.

Tudakozódhatni a *szerkesztőségben.*

2-3

SZABADALMAZOTT

peronospora-fecskendező

„UNICUM“

Vörösréz puttonnyal.

Az országos kertészeti kiállításon ápril 29-én meg-
tartott versenyen minden tekintetben felülmulta az ösz-
szes ott bemutatott peronospora fecskendezőket és az

első díjjal,

arany éremmel

lőn kitüntetve.

Ára 15 forint.

Kaphatók kizárólag csakis

Mauthner Ödön

magkereskedésében

Budapesten, Andrásy-út 23. szám.

6 (25-52)

AZ ERDELYRÉSZI

MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Kolozsvárt. (Nemzeti szálloda mellett) Belszén-utca 3. sz.

Rendkívüli előnyös

TÖRLESZTÉSI KÖLCSÖNÖKET NYUJT

☛ földbirtokra és házra, ☛

legelőnyösebb feltételek mellett, a fél tetszése szerinti
törlesztési időtartammal.

A kölcsön

bármikor visszafizethető.

Különösen ajánlatik magasabb kamatozású kölcsönök

CONVERTÁLÁSA, mely DÍJ- és ILLETÉKMENTESEN

eszközöltetik.

VÁROSOKNAK és KÖZSÉGEKNEK legolcsóbb községi
kölcsönök adatnak.

Záloglevelek napi árfolyamon **FOLLY VICTOR**
bank- és pénzváltó üzletében kaphatók.

27. (15-15)

Az igazgatóság.

Egy gazda se

mulassza el, saját jól felfo-
gott érdekében mielőtt mag-
szükségletét fedezi

Haldek Ignác

magkereskedéséből

(Budapest Károly-körút 9.sz.)

ajánlatot kérni.

16 (19--)